

leek heeft dienaangaande natuurlijk slechts zijne leekenopinie. Door kunstenaars heb ik altijd hooren bewonderen, dat Thérèse Schwartz hare doeken zoo „goed uit de verw wist te houden”, waarmede ze hetzelfde bedoelen, wat ook mij altijd trof, dat men niet denkt aan het materiaal. Er is echter meer en juist daarom.

Voordat Frederik Muller kwam zitten, had de schilderes hem nooit gezien en stellig wist ze maar zeer oppervlakkig wat hij eigenlijk deed. Toch, hoe volkomen spreekt de gansche man uit zijn portret. De geleerde onder de boekhandelaars, die van boeken alles wist en alles kende en met zijn vurig oog tot in uwe ziel las, of wetenschappelijke ernst dreef, dan wel oppervlakkige liefhebberij. Tegelijk koopman, handig en schrander koopman, geen goede gelegenheid verzuimende.

„Hoe hebt ge in 's hemels naam hem zoo snel kunnen vatten? De uitdrukking is zoo goed als ze maar wezen kan. Muller ligt er al geheel in.”

Dit op den tweeden dag, toen Thérèse zich weer erg klein gevoelde en de meening had gevraagd van iemand, die Frederik Muller goed kende en wiens waarheidsliefde ze vertrouwde.

Deze intuïtie, onmiddellijk het innerlijk ziende door het uiterlijke, is de groote gaaf, die Thérèse Schwartz in zoo hooge mate onderscheidt en uit al hare doeken spreekt. Ook met de meest volhardende studie is dat niet te verkrijgen; het is het aangeboren talent, wat den waarachtigen kunstenaar maakt en dan ook Bonnat deed zeggen: Mais Madame! Vous êtes née peintre.

Hetzelfde heeft ze in hare opvatting, altijd natuurlijk, ongedwongen, gansch oorspronkelijk.

* * *

In den zomer van 1880 ging Mej. Schwartz weder naar Parijs, ditmaal alleen om er den Salon te zien. Hare eerste indrukken en lotgevallen schreef ze aan eene vriendin en het Algemeen Handelsblad vroeg dien brief op te nemen en er nog een paar te ontvangen. Schoorvoetend gaf de schrijfster toe, maar van eenige aanduiding omtrent de herkomst wilde ze niet weten. Ze vond het al erg, zóó tegenover eene vertrouwde vriendin „te spreken over kunstenaars, die zooveel hooger stonden dan zij” en nog bij de toezending van haar derden vroeg ze verschooning, niets beters te geven.

Die brieven waren eenvoudig het beste en geestigste te onzent in lange over kunst geschreven. Maar Mej. Schwartz verkeerde dan ook zeker nooit in de stemming, die allerlei brekebeenen doet oordeelen als waren ze de hoogste kunstgod in eigen persoon en ze stelde zich niet de onmogelijk aanmatigende opgaaf, nu eens hare opinie te zeggen over deze gansche verzameling van fransche kunst. Ze vertelde alleen, kort, klaar en goed, wat in haar was omgegaan bij hetgeen haar het meest trof.

In hetzelfde jaar werd Mej. Schwartz genoodigd, eenige weken te komen doorbrengen op het lustslot te Soestdijk, om H. K. H. prinses Hendrik behulpzaam te zijn bij het schilderen. Soms was ze met die vereerende op-